

Změny od 1. 1. 2016 – novela ZVZ – rozšíření základních kvalifikačních předpokladů a změna finančních limitů pro nadlimitní veřejné zakázky

M|T

LEGAL

Vážení klienti a spolupracovníci,

rádi bychom Vás informovali o dvou aktuálních novinkách z oblasti veřejných zakázek.

Rozšíření základních kvalifikačních požadavků

Dovolujeme si Vás upozornit, že zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „ZVZ“) se těsně před koncem své platnosti (v legislativním procesu – Poslanecké sněmovně PČR – je již nový zákon o zadávání veřejných zakázek) dočkal ještě nečekané a legislativně nepříliš zdařilé novely. Konkrétně se jedná o **část čtrnáctou zákona č. 375/2015 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu a v souvislosti s úpravou systému pojištění vkladů. Zákon byl uveřejněn ve Sbírce zákonů dne 28. 12. 2015 a **hned k 1. 1. 2016 nabyl účinnosti**. Uvedená novela rozšířila základní kvalifikační předpoklady a vložila do § 53 odst. 1 ZVZ nové písmeno l), které zní:

„vůči němuž nebyla v posledních 3 letech zavedena dočasná správa nebo v posledních 3 letech uplatněno opatření k řešení krize podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu“

Zároveň tato novela v § 53 odst. 3 ZVZ stanovila, že **uvedený předpoklad se prokazuje čestným prohlášením**. Zákonem, na který § 53 odst. 1 písm. l) ZVZ odkazuje, je zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu.

Uvedená novela neobsahuje žádné přechodné ustanovení, které by její aplikaci časově omezovalo až na zadávací řízení zahájená po nabytí účinnosti této novely, tj. po 1. 1. 2016 (obdobná situace nastala již jednou v souvislosti s novelami ZVZ na přelomu let 2011/2012). Vyvstává proto praktická otázka, jak na přijetí novely reagovat v případě zadávacích řízení, která byla zahájena před datem 1. 1. 2016 a dosud v nich neskončila lhůta pro prodání nabídek či žádostí o účast. Striktně jazykovým výkladem a s ohledem na § 52 ZVZ bychom totiž mohli dojít k závěru, že tuto změnu je nutno u takových řízení od 1. 1. 2016 aplikovat, tedy formou dodatečných informací zadavatele (bez předchozí žádosti dle § 49 odst. 4 ZVZ) tento požadavek do zadávací dokumentace doplnit a její splnění kontrolovat při posuzování kvalifikace nebo přinejmenším

její prokázání požadovat dodatečně postupem dle § 59 odst. 4 ZVZ. Praktickým problémem však je, že kvůli krátké legisvakanci a vánočním svátkům neměli zadavatelé u zadávacích řízení, u nichž končila lhůta krátce po Novém roce, možnost tuto změnu vůbec do zadávacích podmínek promítnout.

Máme nicméně za to, že při výkladu účinků novely nelze rezignovat na další metody interpretace právních předpisů (např. § 2 NOZ), resp. základní zásady právního státu, zejm. princip právní jistoty a předvídatelnosti práva, případně i princip rozumné aplikace právních předpisů (např. rozsudek Krajského soudu v Brně, sp. zn. 62 Af 50/2010). V souladu s těmito principy by pak měl být požadavek uplatňován až u zadávacích řízení zahájených nejdříve 1. 1. 2016.

Kromě toho nelze odhlédnout ani od skutečnosti, že zákon č. 375/2015 Sb. (předmětná novela ZVZ) je jednak nový (tudíž dočasná správa nebo opatření k řešení krize podle něj zatím zavedena nemohla být), jednak se vztahuje na omezený okruh subjektů působících na finančním trhu. Proto lze pro určitou budoucí dobu předpokládat, že všichni uchazeči tento kvalifikační předpoklad splňují, resp. velká část dodavatelů ho bude splňovat vždy. Obdobně ostatně postupovalo v minulosti i Ministerstvo pro místní rozvoj, a to v souvislosti s nabytím zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Do Seznamu kvalifikovaných dodavatelů splnění nového požadavku na beztrestnost dodavatele – tuzemské právnické osoby automaticky zapsalo.

Ministerstvo pro místní rozvoj, jež nebylo předkladatelem této novely, k ní prozatím vydalo jen stručnou informaci, která uvedené otázky neřeší (viz <http://www.portal-vz.cz/cs/Aktuality/Zmeny-v-zakladni-kvalifikaci>).

Je tedy na zvážení každého zadavatele, kterého se uvedená změna týká, zda zvolí „riskantnější“ postup, který více reflektuje principy právního státu, anebo cestu právní jistoty a nový základní kvalifikační předpoklad do zadávacích podmínek doplní a bude posuzovat či v krajním případě zadávací řízení zruší.

Pro **dodavatele** pak platí, že u zadávacích řízení zahájených před 28. 12. 2015, resp. před 1. 1. 2016 nemohly zadávací podmínky tento požadavek z důvodu

neexistence novely ZVZ ještě obsahovat. Pokud tedy zadavatel pomocí dodatečných informací zadávací podmínky nedoplní či nebude splnění požadavku dle § 53 odst. 1 písm. l) ZVZ požadovat po podání nabídek či žádostí o účast na základě výzvy k doplnění kvalifikace, není ani dodavatel povinen tento předpoklad dokládat a nemůže být za jeho nesplnění vyloučen. U řízení zahájených po 1. 1. 2016 je však již nový požadavek součástí právního řádu a dodavatelům lze doporučit, aby čestné prohlášení o jeho splnění do nabídek dokládali, a to i v případě, že ho zadavatel v zadávacích podmínkách výslovně nezmiňuje (např. použije paušální odkaz na splnění základních kvalifikačních předpokladů dle § 53 ZVZ). Upozornit je třeba též dodavatele zapsané do Seznamu kvalifikovaných dodavatelů, že výpis z tohoto seznamu před jeho každoroční aktualizací (nejpozději k 31. 3. 2016) tento požadavek neobsahuje a je ho prozatím nutno dokládat samostatným čestným prohlášením.

Nové finanční limity pro nadlimitní veřejné zakázky (novela nařízení č. 77/2008 Sb.)

Jako každé dva roky, dochází i od 1. ledna 2016 ke změně finančních limitů pro nadlimitní veřejné zakázky. Tato změna je provedena centrálně na úrovni Evropské unie, včetně přepočtu jejich výše na měny států, které nejsou členy eurozóny.¹ Nutnost změny finančních limitů je dána mezinárodně-právními závazky Evropské unie v rámci Světové obchodní organizace - Dohodou o vládních zakázkách (tzv. GPA), která stanoví finanční limity v tzv. zvláštních právech čerpání (SDR), zúčtovací jednotce Světové obchodní organizace. Finanční limity je pak třeba periodicky upravovat podle kurzu eura, resp. následně české koruny vůči SDR.

¹ Jedná se o **nařízení Komise (EU) 2015/2342** ze dne 15. prosince 2015, kterým se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ohledně prahových hodnot používaných při postupech zadávání veřejných zakázek, **nařízení Komise (EU) 2015/2341** ze dne 15. prosince 2015, kterým se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES ohledně prahových hodnot používaných při postupech zadávání veřejných zakázek, **nařízení Komise (EU) 2015/2340** ze dne 15. prosince 2015, kterým se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ohledně prahových hodnot používaných při postupech zadávání veřejných zakázek a **sdělení Komise** ze dne 16. prosince 2015: Odpovídající prahové hodnoty podle směrnic Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES, 2004/18/ES a 2009/81/ES (2015/C 418/01).

V ČR jsou pak tyto finanční limity vnitrostátně stanoveny **nařízením vlády č. 77/2008 Sb.**, které bylo s účinností **od 1. 1. 2016 novelizováno nařízením vlády č. 393/2015 Sb.**, kterým se mění nařízení vlády č. 77/2008 Sb., o stanovení finančních limitů pro účely zákona o veřejných zakázkách, o vymezení zboží pořizovaného Českou republikou – Ministerstvem obrany, pro které platí zvláštní finanční limit, a o přepočtech částek stanovených v zákoně o veřejných zakázkách v eurech na českou měnu, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 78/2008 Sb., kterým se stanoví finanční limity pro účely koncesního zákona, ve znění pozdějších předpisů

Nové finanční limity jsou od 1. 1. 2016 následující:

druh veřejné zakázky	druh zadavatele	nový finanční limit – od 1. 1. 2016	původní finanční limit – do 31. 12. 2015
dodávky a služby	ČR, státní příspěvkové organizace	3 686 000	3 395 000
	územně samosprávné celky, jejich příspěvkové organizace, jiné právnické osoby	5 706 000	5 244 000
	sektoroví zadavatelé	11 413 000	10 489 000
stavební práce	všichni	142 668 000	131 402 000

Jak je zřejmé, došlo s ohledem na devalvaci koruny v předešlém období a rovněž s ohledem na určité oslabení eura poprvé za dobu členství ČR v EU k podstatnějšímu zvýšení těchto limitů, dosavadní trend byl spíše opačný.

Pro úplnost dodáváme, že pro aplikaci finančního limitu je rozhodující datum zahájení zadávacího řízení (§ 26 ZVZ); nové finanční limity se tak uplatní až pro zadávací řízení zahájená po 1. 1. 2016.